

To oviro hoče odstraniti »Slovenska pesmarica«, katero začne to leto izdajati družba sv. Mohorja. Uredbo te pesmarice sta prevzela znana naša glasbenika in skladatelja, g. župnik Jakob Aljaž na Dovjem (na Gorenjskem) in koncertni vodja »Glasbene Matice« v Ljubljani, g. Matej Hubad. »Glasbena Matica« sama je proti primerni odškodnini dovolila, da sme Mohorjeva družba vse po »Glasbeni Matici« izdelane skladbe uporabiti za svojo pesmarico.

»Slovenska pesmarica« izide v treh ali štirih snopičih, izmed katerih bode vsaki okoli 200 strani v prav lični in praktični obliki obsegal. V letošnjem prvem snopiču bode našli skladbe raznih priljubljenih skladateljev, in sicer *A) moške zборе*, *B) mešane zборе* in *C) nabožne pesmi*. Med temi bode več prav lahkih, obče znanih četverospevov, ki ne bodo delali pevcem nobene težave; a tudi za izvežbane pevske zборе je nekaj večjih umetnih skladb pridejanih, toda le take, ki so se že v izobraženih krogih udomačile. Pesmarica bode torej tako urejena, da bo služila omikanemu, kakor tudi preprostemu pevcu.

Pa tudi na tiste ude družbe sv. Mohorja smo se ozirali v tej pesmarici, ki ne poznajo sekiric ali not, in ki niso pevci. To pa smo dosegli s tem, da smo za vsako skladbo, ki je tiskana štiriglasno in ima med notami tudi besedilo (po eno ali dve kitici), ponatisnili takoj spodaj v so pesem. Na ta način dobijo tisti udje, ki niso pevci, lepo zbirko slovenskih pesmi, in ta pesmarica jim bode služila kot nekak »cvet slovenskega pesništva«. V teh pesmih bode našli veliko lepega, vzvišenega, blažilnega. Ker ima ta pesmarica namen, da ponese plemenito slovensko pesem v najširje kroge slovenskega naroda, zato bodi tudi vsakega prijatelja slovenskemu petju sveta dolžnost, da širi in gladi tej pesmarici pot v najnižjo kočjo slovenskega seljana. Vsaki pevec, bodisi mladenič ali deklica, vsaki ud kakega slovenskega pevskega zbora naj se že zaradi te pesmarice vpiše letos za Mohorjana, ako se še ni prej prišteval naši veliki družbi. S tem bode, slovenski pevci in pevke, najbolje pokazali, kako visoko čislate plemenito pesem slovensko.

V Celovcu, dne 25. prosinca 1896.

Dr. J. S.

»Slovenske Matice« knjige so nam ravnokar došle, malo kasno, a temu so menda vzrok potresne neprilike. Razen »Letopisa« smo prejeli to pot še četvero knjig: prvi snopič »Slovenskih narodnih pesmi«, ki jih je uredil dr. K. Štrekelj, drugi del Glaserjeve »Zgodovine slovenskega slovstva«, drugi zvezek »Knezove knjižnice« in deveti zvezek »Zabavne knjižnice«. Seveda si moramo obširnejšo oceno prihraniti dotlej, ko knjige nekaj sami proučimo, nekaj pa naši sotrudniki-strokovnjaki. To pa že sedaj z lahkim srcem in prepričanjem rečemo, da knjižni trud naše Matice kaže to pot lep napredek. Lani osorej smo na tem mestu prostodušno izrazili misel in svet, naj bi Matičine publikacije krenile bolj v leposlovni in poljudno-znanstveni tir, in s tem svetom smo menda govorili iz srca večini Matičinih udov. Matica je že v preteklem letu upoštevala v svojih razpisih te nasvete, ki so ji dohajali tudi od drugih strani, in ni ji treba biti žal, da jih je. Zadnje književno izdanje je tako, da bo ustrezalo tudi širšemu občinstvu, tedaj večini njenih naročnikov; saj je večina knjig (troje) leposlovnega ob-

sega, namreč poleg »Zabavne« in »Knezove knjižnice« tudi »Slovenske narodne pesmi«. Vprav temu snopiču je zagotovljeno najširše zanimanje v Matičinih krogih; ker je zbirka urejena po strogo znanstvenih načelih, dobro dojde i preprostim, i učenim Matičarjem.

Samo »Letopis« je po naših mislih še preučnjaški, in velika večina neučenih Matičarjev ne bo vedela z njim kaj početi. Toda po dosedanjih izkušnjah se je nadejati, da Matica ne obstane na pol pota, temveč da tudi glede »Letopisa« opusti krivo dosedanje mnenje, češ, da nam Matica bodi nekako nadomestilo za učeno akademijo, katere še nimamo, in »Letopis« nje znanstveno izdanje. Vrnitve na staro pot in do tistih starih krivih misli naj Matico varuje spomin na one žalostne čase, ko so smatrali nje družabniki naročbo pri njej zgolj za narodno dolžnost, a nje knjige so služile v drugotne namene, nego v čitanje. Novo pot pa, po kateri hōdi naša Matica, ji kaže »Hrvaška Matica«.

Dasi ne sodijo jezikovne opazke v ta splošni razgovor, naj vendar takoj na tem mestu zabeležimo neko opazko, ki se nam je mimogrede vrnila, ko smo prebirali knjige. Matičini korektorji se namreč še vedno drže tistega krivega (menda Levstikovega) pravila, da se mestnik edn. moške in srednje sklanj za palatalniki končuj na *i*, sicer na *u* — dasi je dokazano (gl. Oblakovo »Die nominale Declination im Sloven.«), da ta razloček v slovenščini že davno več ne velja. In ker je v književnem odseku precej srednješolskih učiteljev, bi pričakovali glede rabe ločil več doslednosti in skladnosti s pravili, ki jih je določila avstrijska vlada glede ločil v nemškem pravopisju; saj po teh pravilih bode treba prej ali slej vendar-le urediti tudi naše (uradno) pravopisje.

Glede vnanje oblike — last not leat — pa bi imeli prigovarjati po nekod tisku, ki je v nekaterih knjigah res še jako staroverski

Knjižnice za mladino snopič 12. obseza dve povesti: *Hudoben tovariš*. Povest za mladino. Srbski spisal Peter Despotović. Poslovenil S. G. Str. 5.—59; potem: *Zmrzle solze na cvetkah Marije Antoinette*, francoske kraljice. Spisal Chambrier. Poslovenila Ljutomerska. Str. 63.—84. — Žal, da se o prvi povesti ne moremo kar nič povoljno izraziti. »Hudoben tovariš« je prav tiste vrste zmašilo, kakor je bila povest »Dva brata« v drugem snopiču istega zbornika. Vse trpke besede, ki smo jih napisali v krepki, pa upravičeni nevolji na platnicah četrte številke lanskega »Zvona«, bi morali tukaj ponoviti. Pisatelj nam naslika par ljudi, ne — angeljev, skoro brez hib, in pa par hudobnih ljudi, pravih izrodkov, na katere ne more nanesti dovolj črnila, a vse to ne z dejanji, v katerih bi se kazalo tisto angeljstvo in tisto demonstvo, nego z golimi besedami, z opisovanjem, nasičenim z modrimi pregovori, »brumnimi« izreki, pobožnim premišljevanjem; to je recept, po katerem je zvarjen tudi »Hudoben tovariš«, a mi ga vzpostavljamo prav kakor tista »Dva brata« kot vzorec, kakšen ne bodi mladinski spis. Če hočeš mladini ogreniti čitanje mladinskih, navidezno po pedagoških načelih uravnanih spisov, pa ji daj v roko »Dva brata« ali pa »Hudobnega tovariša«. — Vedno poudarjajo novodobni vzgojeslovci po pravici pri pouku nazornost. Kaj pa je nazornost pri zabavnem berilu? Pač zanimivo razpletено dejanje, živahno, v lepi obliki pripovedovano. V